

Lia Vriend uit Limmen

Voormalig aardrijkskunde lerares, landschapsgeografe.

Lia Vriend: Over dit landschap is nog zoveel te vertellen

Wat heeft zij met het Oer-IJ

,Voor veel mensen is het alleen maar een grote groene vlakte. Graslanden met sloten ertussen. Meer niet. Voor mij gaat het om een uniek landschap, met een ongekend grote variëteit. Hier is heel veel te zien, en nog veel meer over te vertellen. Dan heb ik het niet alleen over de ontstaansgeschiedenis, de natuurwaarden en de archeologische schatten die er nog verborgen liggen, maar ook over de enorme veranderingen die zich er de afgelopen eeuwen door menselijke activiteiten hebben voorgedaan. Die dynamiek is ongekend. Nog steeds.'

Wat is er nog van het begin te zien ?

, Ik geef tegenwoordig cursussen en lezingen over landschap in heel Noord-Holland. Aan recreatieondernemers, maar ook gewoon aan mensen die daar belangstelling voor hebben. Als we dan het Oer-IJ gebied ingaan zien de deelnemers ineens zelf hoe bijzonder het hier eigenlijk is. Dit gebied hier laat zich zo mooi lezen. De geschiedenis over het ontstaan van Holland is overal nog tastbaar aanwezig; de rol die het water altijd speelde, de oude dijken, de slingerende krekens, de strandwallen, de duinenvorming, de polders, de sporen

van vroege bewoning, de militaire verdedigingswerken. Het is één groot levend geschiedenisboek. ‘

„Het Oer-IJ gebied is letterlijk gevormd door wind en water. Ontstaan door een spel van de elementen. Hier in west Nederland zit geen vast gesteente in de grond. Het is gelaagd opgebouwd uit pakketten zand, veen en klei. Dat maakt dit deel van Holland ook zo bijzonder. Zelfs op luchtfoto’s van nu is het krekenlandschap van vroeger nog steeds goed waar te nemen. Je ziet de noordelijke uitloop van de Rijn, die zich via het Oer-IJ tussen Velsen en Zaanstad vertakte en uiteindelijk bij Castricum in zee uitmondde. Waar nu het dorp ligt was het 2500 jaar geleden één groot moeras, een soort Biesbosch. Echt, wie het weet, kan het nog zien.’

Hoe moeten we hiermee omgaan?

„Je moet zuinig zijn op zo’n bijzonder gebied. Als landschapsdeskundige voel ik het bijna als een plicht de mensen en ook zeker de politiek daar niet aflatend attent op te maken. Het besef van die kwaliteit zit nog lang niet bij iedereen tussen de oren. Ik schrik wel eens van het gemak waarmee plannen worden gemaakt om de nog open ruimtes anders te gaan gebruiken. Dat moet zorgvuldig gebeuren. Dit is voor mij het ‘kleine’ Groene Hart van Holland. Prachtige natuur met een hoge biodiversiteit, maar ook cultuurhistorisch en aardkundig heel bijzonder. Daarom ben ik er ook voor als het Oer-IJ gebied wordt erkend als Geopark en als uniek getijdenlandschap een plek krijgt op de Werelderfgoedlijst van de Unesco. Zo’n keurmerk zal iedereen er blijvend aan helpen herinneren dat we hier te maken hebben met een stuk onvervangbaar erfgoed.’

(eerder gepubliceerd in Nieuwsblad De Kennemer)